

دیداری ههولێر - نهجهف؛ بینینی وینه راسته قینهکان

17-12-2019

نووسه رهکان

ناوهندی لیکۆلینهوهی رووداو

کورتە : له گفتوگۆی عێراق له ژێر ناوێشانی دیداری ههولێر - نهجهف بهرپۆهچوو، ژمارهیهک له کهسایهتی ئایینی و ئەکادیمی و روژنامهوانی کهسایهتی روناکبیر و سیاسی و ئەکادیمی و پهڕلهمانتاری کورد تێیدا بهشداربوون. تهواوی قسه، گفتوگۆ و شروقه و لیکدانهوهکانی میوانانی نهجهف له ژێر کاریگهری ههلاوی گهرمی خۆپیشاندهانهکانی ئیستای بهغداد و ناوچه شیعهنشینهکانی عێراقدا بوو

مەلۇود باۋە موراڧ

لە گەفتوگۆي عىراق لە ژۇر ناوئىشانى دىدارى ھەولير - نەجەف بەرپۆھچو، ژمارەيەك لە كەسايەتى ئايىنى و ئەكادىمى و رۆژنامەوانى كەسايەتى روناكبىر و سىياسى و ئەكادىمى و پەرلەمانتارى كورد تىيدا بەشداربوون. تەواوى قسە، گەفتوگۆ و شرۇفە و لىكدانەوھەكانى ميانانى نەجەف لە ژۇر كارىگەرى ھالائى گەرمى خۇپىشاندانەكانى ئىستاي بەغداد و ناوچە شىعەنشىنەكانى عىراقدا بوو، تاوھكو ئەو رادەبەي كە ژۇرىك لە مېزەربەسەر و ئەكادىمىيەكان بە ھەناسەي نوپنەرايەتى گۆرەپانەكانى خۇپىشاندانەكان بۇچوون و راكانيان دەخستەر وو، بەجۇرىك چەند كەس و چەند جار ئەم رستانەيان دووبارە دەكردەوھە كە "عىراقى پاش خۇپىشاندانەكان عىراقىكى نوپىيە، عىراقى پاش پرۆسەي سىياسى شىكستخوار دووى 2003 يە، دەبىت ئەم چىنە سىياسىيە گەندەل و فاشىلەي برۆن، دەبىت كورد ھاوكارى و پشتيوانى خۇپىشاندانەكان بىكات ئىمە نوپنەرايەتى ئەحزابى سىياسىي شىعەي ناكەين، مەرچەعەتى شىعەي و بەتايبەت ئابەتوللا سىستانى دەستەرناداتە سىياسەت و كارى سىياسى، بەلكو لەگەل خەلك و جەماوەر و رىنمايى و نەسىحەت پىشكەشكەشكەت بۇ لايەنى دەسەلات و بەرگى لە مافى خەلك دەكات، پىويستە ديار دەي بەشەشنىئەي سىياسى و تايغى كۆتايى بىت، عىراقى نوپى لەسەر بنەماي ھاوولائى بوونى يەكسان وەك يەك دامبەزىتەوھە و دوور لە دەستىوھردانى ئەحزابى سىياسىي شىعەي، مەزھەبى و تارىخى...

ئەوھى بەندە بە پەرۆشەوھە چاوەرئىم دەكرد گۆي بىستى بم، توپكارى قسەكردن و بنكۆلكردن بوو لەسەر پىكھاتە و ئاراستە و ھىز و لايەنى ئاراستەگەرى ئەم خۇپىشاندانانە، چونكە لە ھىچ شوپىنكى دنيدا نەبىستراوھە و نەزانراوھە خۇپىشاندانى عەفەوى جەماوهرى بەو كارىگەرى و فراوانىيەي ئەوانى گەپاندبووھە يەقىنى ئەوھى كە خۇپىشاندانەكان خالى لىكترازانى دوو سەردەمى مېژوو سىياسى عىراقە، وھە خۇپىشاندانىك چۆن دەتوانىت بىكاتە خىارى عەقلانى و بونىادنەرى ئىجابى لە پرسىكى گەورە و ھەستىارى پەيوەست بە سىستەمى سىياسى حوكمپرانى عىراق بەوپىكھاتە جياوازەنەوھە؟

چى واىكرد ئەم خۇپىشاندانانە لە داواي خزمەتگوزارى ئاو، كارەبا و رىگەوبان و بىكارى و دژايەتى گەندەئىيەوھە داخوازيەكانيان وا بەخىراي بگۆرىت بۇ كۆمەلىك داخوازي سىياسى كە گواپە قابىلى سازش و گەفتوگۆنن (گۆپىنى دەستورى ھەمىشەي، رەتكردەوھە ھەموو دامەزراوھە و دەزگا بالاكانى حكومەت و پەرلەمان و كۆمىسيون، دژايەتى و نەھىشتنى ھەموو حىزبەكان، كۆتايھىئان بەزاراوھە پىكھاتە عىراقىيەكان و ھتد...

ئاي دەشپت قەناعەت بە خۇمان بكەين كاتىك ئەوان دان بەوھەدادەنن كە خۇپىشاندانەكان گەنجانى تەمەن 18 بۇ 25 سالن و ئاگان لە ھىچى رابردوو سىياسى و پرۆسەي سىياسى عىراق نىيە، ئەم تىگەپشتن و رۆشنىبرى و ھۆشيارىيە سىياسىيە چۆن و لە كوئوھ بووھ بە رووچى بزوينەر و گوتارى سەرتاسەرى خۇپىشاندانەكان.

ئەمە فزولپەتى سىياسى گەپان بەدواي ھىز و لايەن و گرووپى ئاراستەگەرى خۇپىشاندانەكاندا نىيە، بەلكو گەپانە بەدواي ئەو بەدپەلە سىياسىيە كە جىگەرەوھە رەفكردن كۆي دەسەلات و سىستەمى سىياسى ئىستاي عىراقە.

ھەندى لە موداخەلەكان بەروونى ئامازەيان بەوھە دەكرد كە كورد لە پاش گۆرانى 2003 شەرىكى ئەم دەسەلاتەيە، وەك بلىي شەرىكى تاوان و گەندەئىيە سىياسىيەكانىيەتى و دەبىت سەرلەنوئى پەيوەندىيەكانى خۆي بە قبوولكردن و پشتيوانى لە خۇپىشاندانەكان رىكخاتەوھ، بەلام پرسىارەكەي پىشوو لىرەدا زەقتر دووبارە دەبىتەوھە لەگەل كى و كام ئەلتەرناتىقى سىياسى دەسەلات و سىستەمى سىياسى ئىستاي عىراق چى گەرەنتى ئەوھ دەكات دەستكەوتەكانى گەلى كورد لەبەر مەترسى ئەم داوا سىياسىيە گشتگىرانەي ئەواندا نىن.

ئەگەر بەم رۇحىيەت و دىدەي ئەم نوخبە دىنى و ئەكادىمىيەوھە پروانينە دۆخى عىراق گۆرانكارى حەتمىيە، بەلام وائاسان و بەردەستىش نىيە... قسە لەسەر ھۆكارەكانى ناسەقامگىرى عىراق زۆرن، بەلام ھەموو لايەك چاوبان خستبووھە سەر ئەنجامەكان و ھۆكارەكانيان فەرامۆش كرددوو. دواجار ماوھ بلىم دىدارىكى بەسوودبوو بۇ تىگەپشتن لەو وپنەبەي ئىستاي وەرسبوون لە حىزب و كۆمەلە سىياسىيەكان.